GAZETA KRAKOWSKA

N.ro 67

W e Srodę Dnia 22. Sierpnia 1810.

Dokończenie opisu Uroczystości d. 15 Sierpnia w Krakowie.

W środ radosnych okrzykow przybył JW. Minister, wraz z otaczaiącym go gronem Urzędnikow i Obywateli do salę sądowey, gdzie od mieyscowego Podprefekta przywitany przez niego miał sobie wskazane mieysce. — Tam dawne rozwiązuiąc Sądy, Instaluiąc nowe i przysięgę od prezessa Trybunału 1wszey Instancyi odebrawszy, z wezwaniem go do wysłuchania przysięgi od Sędziow i innych Urzędnikow, zabrał głos, wysławuiąc wymownie dobroć zaprowadzonego prawa, wysokie jego wpływy, i nayceluieysze korzyści, poczem wskazał obowiązki każdemu w szczególności z Urzędnikow Sądowych przepisane. Nikt z słuchaiących nie odszedł, w któregoby ten poważny Mowca uczuciow radości i wdzięczności nie wpoił. Za otwarciem ust swoich zdawał się zwrodzoną sobie słodyczą każdemu z przytomnych nakazywać głębokie milczenie. Wszyscy z nayżywszym ukontentowaniem i uwagą słuchali oświecaiącego w opisie prawa Ministra Sprawiedliwości.

Zakończywszy JW. Minister mowę swoią, złożył w ręce JW. Stadnickiego, byłego prezesa Appellacyi, wraz z stosowną do niego przemową, wyrok na Senatora Xięstwa Warszawskiego, dopełniaiąc w tem danego sobie zlecenia od Nayiaśnieyszego Pana. Głos powszechny wielbi łaskę i sprawiedliwość Monarchy w wymierzaniu nagrod. Przez wyniesienie byłego Prezessa Stadnickiego na stopień Senatora wzbudził Nayiaśnieyszy Pan niewygasłe uczucie wdzięczności tak w sercach Urzędnikow Sądowych, iako też i wszystkich Obywateli, którzy zbliska znali i cenili gorliwość, słodki charakter i poświęcenie się dla kraiu Senatora Stadnickiego. Ten odebrawszy z rąk JW. Ministra dowod naywyższy łaski Monarchy, zabrał głos; po nim miał mowę teraźnieyszy Prezes Trybunału JW. Nikorowicz, daley Sędzia Pokoiu Paprocki, Prokurator Litwiński, nakoniec W. Pawłoski imieniem wszystkich Adwokatow.

Poprzedzony od Cechow, otoczony Urzędnikami i znakomitemi Obywatelami, udał się JW. Minister ztamtąd przy powtornych okrzykach ludu to warzyszącego, do mieysca posiedzeń Sądu kryminalnego.

Tam od Prezesa odebrał przysięgę, a Prezes od Sędziow i Urzędnikow w przytomności Ministra. — Poczem zabrał głos JW.

Minister; po nim mowili Prezes i Prokurator.

JW. Biskup Krakowski był przytomny, przy zagaieniu Trybunału i Sądu kryminalnego.

Woysko zwykłe czyniło honory.

Odprowadzony JW. Minister do domu pod Baranami, udał się potem do Sal przygotowanych na przyięcie zaproszonych na obiad gości; było u stołu przeszło 200. Osob, wszelkich stanow. Wszyscy iednemi przeięci uczuciami wdzięczności dla Napoleona, spełnili Toasty za zdrowie Jego. Wszyscy wielbili z prawdziwym zapałem dar Jego, iż przywrocił nam Monarchę przez Polaków do Tronu powołanego i kochanego.

Dla garnizonu całego i ludu rozdawano, w części wino, w części inne trunki; po różnych mieyscach były Loterye i zabawy. Wystawiono kokony; zręczni ubiegali się o nagrody na wierzchołku kokonow będące.

Wieczorem dany był Faierwerk; dom pod Baranami był rzęsisto iluminowany, na wierzchu Cyfra Napoleona. Mieszkańcy Krakowa z dobrey chęci suto oświecili całe miasto.

Bal dany na 400. Osob trwał do rana, a lud pozno w nocy napełniał wszystkie ulice miasta, przypatruiąc się oświeceniu i rożnym transparentom i Napisom odpowiadaiącym tey uroczystości.

Śliczna pogoda, porządek i ukontentowanie powszechne uświetniło szczególniey dzień ten uroczysty.

Ten iest krotki Rys odbytey w Krakowie z powszechnym ukontentowaniem Uroczystości dnia 15 b. m.

Jakże przykro wypada nam przytoczyć wypadek, który całą publiczność wielkim napełnił smutkiem! JW. Hrabina z Bielińskich Łubieńska, wierna zawsze towarzyszka Męża swego, przedsięwzięła wspolną z nim odbydź podroż, ażeby przykładem Męża rownie działała na umysły płci swoiey; ciesząc się w podroży czerstwem zdrowiem i wesołym humorem, przybyła nieco słaba do Krakowa. W krotce atoli choroba wzrosła i zaczęła bydź niebespieczną: Hrabina straciła niezadługo mowę i zmysły. Dziwowano się nad mocą duszy Ministra, że nie dał poznać swego zmartwienia przytomnym na obiedzie i asamblach gościom, i na moment ich nie opuścił. W dniu 15 wszelkie iuż zniknęły nadzieie: Lekarze zapowiedzieli bliski zgon; Minister lękał się go co godzina. Z przykładną iednak stałością umysłu, przyymuie w domu swoim Urzędnikow i Obywateli po spokoynym wytrwaniu na obrzędzie Kościelnym; podnosi z energią głos: "Niech żyie Cesarz! i z tą samą energią czyta mowę w Trybunale i Sądzie kryminalnym, daley na obiedzie urzędowym tłomi w sobie uczucie małżonka, pomniąc, iż tu iest Ministrem, pełniącym rozkazy Monarchy. Wraca nakoniec na łono familii, tu z sił opadły zastaie konaiącą małżonkę. Tak ciągle zwrodzonym męstwem dopełniał powołania swoiego JW. Minister Sprawiedliwości, mimo w każdey chwili odzywaiących się przyrodzenia uczuciow. Uczucia natury walczyły w Jego sercu z obowiązkami go Urzędowania. Pamiętny zawsze na rozkazy Monarchy, wierny ich wykonawca przytłomił w sobie uczucie głębokiego żalu Męża. Ostatnie obowiązki przemogły i tych święcie dopełnił. Obraz stałey i heroiczney duszy! Wyborny dla Urzędnikow do naśladowania zostawił przykład! —— O godzinie 11 w nocy dnia tego dokończyła życia JW. Ministrowa Łubieńska; nie masz nikogo w Krakowie, któryby nie dzielił z familią przytomną żalu z straty tey Damy, łączącey

w sobie przymioty rzadkiey Małżonki, przykładney Matki, stałey przyiaciołki, gorliwey i świętey Obywatelki.

Ciało zmarłey nabalsamowane na uroczysty pogrzebowy obrządek do dziedzicznych dobr powiezione, a Serce oddzielnie w Kościele Młodzawskim do ordynacyi Pinczowskiey należącym złożone zostało. W dniu zaś 18 b. m. w Kościele XX. Kapucynow tuteyszych uroczyste żałobne odprawiło się Nabożeństwo, w czasie którego po odczytanych licznych Mszach SS. odśpiewanych przez Duchowieństwo Willach, Mszą Wielką śpiewał Sam JW. X. Gawroński, Biskup Krakowski, nasz Pasterz, przy wyborney Muzyce z 60 osob złożoney. Wszystkie władze tak Woyskowe, iak i Cywilne tudzież Mieszkańcy wszystkich klass tego miasta znayduiąc się na tym smutnym obrzędzie, pamięć tak znakomitey, ale iuż dla dobra świata stracony Osoby, uczciły.

Z Paryża d. 3. Sierpnia.

Rossyyski ambassador, Xżę Kurakin, przyszedł zupełnie do zdrowia i w krotce wyiedzie na wieś na czas niejaki.

Nayiaśnieyszy Cesarz kazał na dwoch naczeniach porcelanowych w fabryce Sewreyskiey umieścić wizerunki swey małżonki i Cesarzowey Maryi Teressy. Pierwszy zrobiony iest podług naypodobnieyszey miniatury malarza Jsabey, który zdobi tabakierę Cesarza. Słychać, iż oba te naczenia posłał Monarcha swoiemu teściowi do Wiednia.

W głownem mieście Mexyku znayduie się, podług pism publicznych naybogatszy na całym świecie batalion gwardyi narodowey; składa się bowiem z 800 początkowych Hiszpanow, a z tych niektórzy posiadaią 2, 10 do 20 milionow piastrow maiątku.

Podług ostatnich urzędowych doniesień z Hiszpanii, korpusy Jenerałow Suchet i Habert były zatrudnione opasaniem Tortosy, która będzie w krotce ściśle obleżona. To miasto leży w Katalonii na lewym brzegu Ebru, o 4 godziny drogi od środziemnego morza. Zbudowane iest na pochyłey górze w urodzayney okolicy. Ludność iego wynosi 16,000 dusz. Było zawsze ważną twierdzą, a od roku warownie iey znacznie ieszcze pomnożone zostały. Odległość od tego miasta do twierdzy Tarragony wynosi 18 godzin drogi, ale przechodzi się przez skały i kray nieurodzayny.

Dziennik państwa umieścił tłomaczenie pamiętnego artykułu, którym dziennik *Argus* zakończył ostatni swoy Nr.

"Wypadki woyny teraźnieyszey bardzo są naucziące. Co się tyczy Angielskiego skarbu, ten zasadza się na ustawicznem pomnażaniu podatkow i nowych pożyczkach. W Francyi zaś wydatki wyrownywaią zawsze przychodom. Każde posiedzenie Angielskiego parlamentu wystawia gorszące obwiniania ministrow. W Francyi każde posiedzenie ciała prawodawczego zdobią urządzenia dogodne obyczaiom i interessom narodu. Tu znacznie postąpiło rolnictwo. Urodzayna Francya może zbywaiące płody zamieniać za potrzebne iey rzeczy.

"Rozważny zakaz Angielskich towarow podniosł narodowy przemysł. Jeżeli mądra ta polityka lat kilka potrwa, tedy byt nowo założonych rękodzielni ustalony zostanie. Przerwanie osadowego handlu iest tylko przemiiaiącą niedogodnością dla Francyi, z której coraz większe wynikaią korzyści. Płaci w prawdzie niektóre zagraniczne płody drożey, ale ma zato podostatkiem płodow pierwszey potrzeby. Doskonali się tymczasem wewnętrzna iey żegluga, a nowe gościńce, które wszędzie są zakładane, ułatwiaią i ustalaią

)2(

handel. Jakież Angliia ma korzyści z samokupstwa, które obmierzłe iest wszystkim narodom? Bogacą się niektóre osoby, ale cały narod cierpi. Przewaga morskiey iey siły zaślepia rząd. Większością okrętow mniema wstrzymywać nieodzowną przewagę Francyi, i przez zaięcie niektórych małych wysp utrzymywać rownowagę względem przyłączenia wielkich kraiow do państwa wielkiego.

"Od roku 1803 iakże odmieniły się potęga Anglii i Francyi! Woyna roku 1805, którą Pitt miał za arcydzieło polityki, utworzyła ligę Reńską, królestwa Westfalskie, Hollenderskie i Neapolitańskie. Woyna Pruska posunęła granice ligi Reńskiey aż do Wisły, a upor Angielskiego rządu nie przyięcia żadney propozycyi do pokoiu, tak po Tylżyckim pokoiu, iako też po naradzeniach Erfurtskich, tudzież zrobione przeciw Francyi w Hiszpanii i Portugalii intrygi, poddały to półwyspie pod panowanie Francyi. Nakoniec ostatnie usiłowania uczniow Pitta do obłąkania gabinetu Austryackiego, założyły pomiędzy dwiema narodami do wzaiemnego szacunku stworzonemi fundamenta pokoiu, którego trwałość przez wysokie przymierze utworzona została.

"Tak więc zmocniała się Francya stopniami przez sprzymierzyńcow, których Anglia na początku rewolucyyney woyny za sobą miała. Ministerium Angielskie, które źle zawsze używa woyskowych sił swoich, nie lepiey użyi o politycznych swoich związkow. W tem czasie, kiedy koalicyyne woyska biły się z Francuzami, mogło było skutecznie, a nadewszystko z chwałą wystąpić na plac boiu 40,000 Anglikow; byliby oni mogli po dwadzieścia razy zrobić we Włoszech i w Niemczech użyteczną dywersyą. Lecz ministerium Angielskie trudniło się tylko na ow czas podobnemi, iak do Kopenhagi wyprawami. Nie tak myślało o zmocnieniu swoich sprzymierzyńcow, iako raczey o ich osłabieniu, i zniszczeniu ich potęgi morskiey i handlowey. Postrzegło swoy błąd, ale iuż było zaniedbało; bo niespodziewane zwycięztwa Francyi odebrały mu wszelką nadzieię do naprawienia go. Taka sama nieoztropność daie się widzieć w źle kierowanych wyprawach do Hiszpanii i Walcheren. Woyska Angielskie zdawały się tylko utrzymywać te kraie, ponieważ nie było tam woyska Francuzkiego, któreby im odpor dać mogło. Toż ministerium nie myśli w cale bronić Portugalii, iak tylko formalnie będzie attakowaną.

"Wypadkiem tey woyny iest więc: iż Francya zyskała wszystkich sprzymierzyńcow, których Angliia miała na początku, pomnożyła istotną potęgę swoią ludnością 25 do 30 milionow dusz, rozszerzyła swe brzegi przesło na 1200 mil Francuzkich, nabyła wiele portow pierwszego rzędu, nowe warsztaty na północnem morzu, Oceanie i na morzach środziemnem i Adryatyckim, utworzyła lądowy handel, którego cała Angielska siła morska zniszczyć nie potrafi i zapewniła sobie wpływ, którego na przyszłość nie osłabić nie zdoła. Wypadkiem zaś ośmioletniey woyny dla Anglii iest: pomnożenie długow i wydatkow do tego stopnia, że ich papierowemi pieniądzmi zaspokoić nie potrafi, co iest pierwszym krokiem do bankructwa; ciągłe powiększanie siły morskiey, co przechodzi zupełnie stosunek do iey ludności i potrzebę związku z iey osadami; ciągłe odłączenie od stałego lądu, które zrządził Francyi chciała; zerwanie handlowych związkow z stałym lądem, (bo przymierze z Turcyą trwać dłużey nie może, iak przymierze, które przedłuża nieszczęście

półwyspia Hiszpańskiego, i konieczność, w którey w krotce się znaydzie, pilnowania 2000 mil brzegow i 60 morskich portow, z których pomimo tego wychodzić będą liczne floty i potrafią zaprzeczyć iey panowania na morzu. Dwadzieścia przegranych morskich bitew nie przymuszą Francyi do odstąpienia swego systematu; gdyż posiada u siebie i swoich sprzymierzeńców wszystkie sposoby do naprawienia szkody. Ale ieżeli choć iedną wygra, tedy iuż po Angielskiey przewadze na morzu; panowie ci Oceanu zadrżą przed obozuiącem 60,000 woyska pod Boulogne.

"Ogromne rozszerzanie Angielskich osad, ta kolossalna massa, zawiera iuż sama w sobie zarodek upadku. Systema osadowe potężnie wstrząśnione zostało przez odpadnienie Ameryki. Bunt w St. Domingo dał drugi przykład. Krwawe intrygi ministerium Angielskiego w Hiszpanii pociągnąć za sobą mogą niepodległość osad Hiszpańskich, i ta rewolucya przyspieszy nieodzowną niepodległość osad w obu częściach świata. Państwo Francuzkie nie potrzebuie właściwie iak tylko wolnego handlu, dla ściągnienia do siebie wszystkich bogactw świata. Przemysł iego i płody ziemne, które zbydź może, dostarczą mu taniey wszystkich azyatyckich rzeczy, niżeli kosztowałoby utrzymywanie odległych osad. Ale Anglija nie potrafi uniknąć, aby ią wspomniona rewolucya nie postawiła wrzędzie mocarstw trzeciego rzędu. Nawet przewaga iey siły morskiey zapobiedz temu nie może; bo gdy nastąpi powszechny oddział osad, ogłosiwszy się politycznie niepodległemi, będą także chciały co do handlu bydź niepodległemi! Na ów czas będzie Anglija wszędzie w kłotni, iak znayduie się iuż od 3 lat z stanami Ameryki, która zakończyć się niechybnie musi zniesieniem ustaw, które całemu światu chce narzucić.

"Aż do wielkiey tey epoki zaydzie w Europeyskim handlu szkodliwa interessom Anglii odmiana. Związki na lądzie między ludem, a ludem będą regularnieysze, przemysł ich wydoskonali się, rolnictwo wzniesie. Przeciwna polityce woyna, w którą Turcya iest wplątana, spoźnia wprawdzie czas, w którym nowe drogi aż do środka Azyi dla Europeyskiego handlu otworzyć się maią; iakikolwiek bądź iednak będzie woyny tey wypadek, Konstantynopol musi wszelako bydź warownią lądowego systematu. Wielkie rzeki płyną z wszystkich końcow Europy aż pod iego bramy. Zamknięte morze prowadzi iego okręty, aż do środka Azyi, a siła morska Angielska nie potrafi takowem korzyściom przeszkodzić. Konstantynopol iest strasznem dla handlu Angielskiego; dla tego też ministerium stara się utrzymywać to mocarstwo w niewiadomości lub w nadużyciu sił iego. Lecz zbliża się rewolucya w handlu Angielskim i ta przeznaczy Anglii mieysce, ieżeli tymczasem iaki przypadek nie przyspieszy w gwałtownym sposobie iey upadku.,,

Z Peterzburga d. 15 Lipca d. k.

Dalszy opis czynności woysk Rossyyskich za Dunaiem..

D. 16 Czerwca Jenerał major Cyzyrew na mocy rozkazu Naczelnego wodza odmienił stanowiska swoiego korpusu, tak dla strzeżenia Warny, iako też uważania brzegow morza czarnego, na którem pokazały się 3 woienne okręty nieprzyiacielskie. Takie poruszenie nie mogło się ukryć przed załogą tey twierdzy. Wyszło zatem z Warny blisko 6000 Turkow, którzy pędem natarli na woyska nasze. Te obrały sobie natychmiast dogodne mieysca na wzgórkach i mężnie odpierały napadaiących nieprzyiacioł. Od godziny 3ciey zrana aż do 11stey trwała nayzacięcza

wa'ka. Żaden attak nie udał się Turkom; wszędzie odparci i porażeni, z znaczną stratą uciekać musieli do twierdzy. Jazda n sza ścigała uc odzących. Działa twierdzy wstrzymuiąc nasz pogoń, dawały ognia do tłumu: straszliwy grad kul padał rownie na Turków, iak i na jazdę naszą. Strata nasza w ludziach iescze dokładnie nie wiadoma; lecz dzięki B gu nie iest wielka. Liczba poległych nieprzyiacioł iest niezmierna; cały plac boiu okryty był prawie ich tylko trupami. O dobrem rozporządzeniu Jenerała Cyzyrewa i o męztwie woysk wszystkich przesłał N ezelny wodz opis z pochwałą J. J. Mci.

Jenerał major Hrabia Cukato, połączywszy się z Serwiianami na prawym brzegu Duna'u, rozpoczął rownie szczęśliwie działania swoie. D. 11 Czerwca wysłane przez niego lekkie poiazdy rozpędziły w rożnych mieyscach nie rzyiacie'a dążącego na oswobodzenie oblężoney przez woyska nasze twierdzy Perzy-Palanki. Podpu kownik Hlebow pod wsią Wydrawiem napadniony był od oddziału Tureckiego z 2000 pie hoty i jazdy złożonego; mnieyszą atoli siłą odparł po trzykroć attak nieprzyiaciela i zapędził aż pod szańce Prawy. Starszy woyskowy Akutin i major Jsaiew 4ty we sto kozakow rozproszyli drugi oddział Turecki, wysłany drogą od Praowy na zasłonę obrotow pierwszego. Essaula Samsonow z oddziałem swoim rozpędził Turkow, którzy wyciągnęli byli z Negotina. Dnia tego stracił nieprzyiaciel w zabitych, ranionych i jeńcach przeszło 200 ludzi. Strata nasza składa się z 14 ranionych i 1 zabitego Serwiiana. D. 14 Czerwca cała załoga Perzy-Palanki uczyniła wycieczkę w zamiarze przeranięcia się przez woysko oblegaiące, a'e nie zadługo przymuszoną została powrocić do okopow. D. 15 Turcy, w liczbie 8000 zebrani w Praowie, uderzyli na oddział nasz połączony z Serwiianami, chcąc koniecznie oswobodzić wyżey wzmiankowaną twierdzę. Bitwa trwa'a do 4tey popołudniu. Nakoniec pie zch c musiał nieprzyiaciel i zaledwo o wiorst 8 znalazł w Praowie schronienie. Perza-Palanka poddała się za tem zwycięzcom bez żadnych warunkow kapitulacyi. Strata nieprzyiaciela iest bardzo wielka, ale nie można iey wyrachować, bo gonitwy zachodziły między gorami, rowami, lasem i zaroślami w rozległości 4 wiorst, gdzie ieden batalion drugiego nigdy widzieć nie mogł. Wzięto w niewolą 159 ludzi, zdobyto 2 chorągwie i nieco oręża. Strata nasza nader iest mała. Naczelny wodz Hrabia Kamieński, poleca J. J. Mci z imienia wszystkich woyskowych, którzy się szczególniey popisali.

Z Oerebro d. 31 *Lipca.*

Wczoray nastąpiło otworzenie seymu w kościele mieyskim na to urządzonym. Nayprzod odprawiło się nabożeństwo, potem J. K. Mość zagaił posiedzenia mową, w którey między innemi wyraził.

"Gdy przed 3 miesiącami pożegnałem stany Szwedzkie, spodziewałem się, iż spokoynieysze i szczęśliwe czasy nadgrodzą wasze i moie wspólne starania. Lecz iakże nagle znikły te przyiemne widoki lepszey przyszłości! Jakże nagle tak ia, iako i wszyscy wierni moi poddani przekonali się, iak słaby iest fundament, na którym my śmiertelni budujemy nasze nadzieie i życzenia! Ten, który dzielną i przychylną ręką miał wspierać moy tron i dla waszych dzieci przygotować szczęście; ten który wszystko obiecywał i byłby pewnie uczynił; ten przy którego boku zapominałem o mey starości i moich kłopotach; ten wydarty mi został i do lepszego przeniosł się życia! Potem wspomniał o swoim i ludu żalu, o oburzaiących pogłoskach, o

naszłych z drożności ach i ubolewał, iż musiał dożyć dnia tego, w którym dla dopełnienia świętości ustaw i bezpieczeństwa osób Szwedzka krew orężem Szwedzkim przelana bydź musiała. W mieście, które prawie znayduie się w stanie oblężenia, nie widział bez pieczeństwa dla seymuiących stanow. Spokoyność tylko i zgoda uratować może Szwecyą. Niechay Opatrzność (mowił daley) przytłumi w was wszelką nienawiść i osobisty interess. Stańcie się godnemi waszych przodkow, którzy nigdy nie tracili nadziei w ratowaniu kraiu i niepodległości, którą wam zostawili; i wy powinniście ią wszem potomkom dochować, którzy sprawy wasze surowo sądzić będą. Nie zapominaycie, iż na domowe nasze kłótnie czuyne patrzy oko, iże teraźnieysze czasy wymagaią nadzwyczaynych środków. Oby cień niezapomnianego Xcia, którego nam los nienawistny wydarł, unosił się nad Szwecyą i nawet po śmierci odwracał od niey niebezpieczeństwa! Oby pamięć iego na wszystkie umysły działała; oby szlachetny iego oddech przeszedł w wszystkie piersi, a na ow czas szczęśliwość Szwecyi, którey nie dozwoliła mu Opatrzność samemu przygotować, będzie owocem miłości, którą w wiernym ludzie po sobie zostawił.

Nadworny Kanclerz Wetterstedt przeczytał potem Królewskie propozycye, tyczące się stanu i potrzeb kraiu, iako też list Królewski do stanow, aby obrały tayną kommissyą, którey Król da wyiaśnienia, iakie poprzedzać powinny obior następcy tronu. Marszałek seymu i mowcy niższych stanow podziękowawszy, do ucałowania ręki Królewskiey przypuszczonemi z stali. Izba rycerska nie iest na tym seymie tak liczna, iak na poprzedzaiących. Przy spisaniu pokazało się tylko 140 członkow.

Z Londynu d. 27 Lipca.

(Przez Francyą.)

W Kawiarni Loyds przybito d. 25 Lipca dla uspokoienia publiczności następuiące oznaymienie: " Z ukontentowaniem donosi się, iż nie potwierdziła się pogłoska, iakoby na wyspie Dominika Murzyni za obcym wpływem napadli i pomordowali zgromadzonych w iadalney sali Angielskich officerow. Ostatnie doniesienia z Dominiki są pod d. 7 Lipca, i Kapitan przybyłego ztamtąd do Brighton okrętu zapewnił zupełnie rząd o fałszu tey pogłoski.,,

Dziś odebraliśmy tu smutną wiadomość że Duńskie brygi zabrały d. 19 b. m. pod Norwegskiemi brzegami 42 kupieckich naszych okrętow. Powracaiąca do Anglii z Baltyckiego morza kupiecka nasza flota, od którey te okręty oderznięte zostały, składała się z przeszło 200 żaglow. Zabor ten sprawił tu w teraźnieyszych okolicznościach wielkie wrażenie.

Posiłki, które niebawnie do woyska w Portugalii pod Lordem Wellingtonem posłane bydź maią, wynoszą, iak zapewniaią, 10,000 ludzi.

List z Malty zawiera następuiącą smutną wiadomość: " Przed kilku dniami, gdy lud okrętu Repulse o 74 działach zwołany na pokład okrętu został, uderzył w ten okręt piorun i zabił blisko 100 ludzi. O uszkodzeniu innych okrętow nic ieszcze nie słychać.,,

Rząd nie ma poźnieyszego doniesienia od woyska naszego z Portugalii, iak do 4 b. m. Wczoray rozeszła się pogłoska, iż nad brzegami Coa krwawa zaszła potyczka. Mowiono także, iż Lord Sommerset odebrał list od swego brata, adjutanta Lorda Wellingtona, w którym mu donosi, iż zaszła bitwa, w którey Lord Wellington i on ranionemi zostali, i że strata nasza wynosi do 5000 ludzi. Lecz niepotwierdziły się wszystkie te pogłoski.

Nowy rząd w Karakas posłał officera wysckiego stopnia z pismem do rządcy Jamaiki i dowodzącego tam admirała, donosząc im o dalszych odmianach w konstytucyi tego kraiu. Tenże rząd postanowił utworzyć powszechną milicyą z wszystkich mieszkańcow tey prowincyi od lat 16 do 60.

List Pułkownika Robertsona, sekretarza rządu w Kurasao, pod d. 2 Lipca, zawiera:' Cieszy mnie, iż mogę WPanu donieść o przybyciu okrętu z St. Tomas, który przywiozł wiadomość, iż Porto-Rico poszło za przykładem Karakas.

Z Mexyku nadeszła tu przez Jamaikę d. 25 Lipca wiadomość, iż rząd i mieszkańcy Mexyku uznali władzę rządowey rady w Hiszpanii, i oświadczyli razem, iż członki tey rady, ieżeliby przez zbieg okoliczności przymuszonemi były opuścić Hiszpaniią, znaydą w tey prowincyi przyiacielskie przyięcie.

Prawdziwe nazwisko starego walecznego obrońcy Ciudad-Rodrigo iest Konaghty. Jest on rodem Irlandczyk i służy od dawna w Hiszpanii. Inni utrzymuią, że iest z Włoch rodem.

Z St. Domingo odebraliśmy listy pod d. 6 Czerwca, w których donoszą, iż znany Murzyn, Jenerał Rigaud, który przed nieiakim czasem wysłany z Francyi do Ameryki został, przybył do Port-au-prince i od Naczelnika Murzynow Petiona mile przyięty został. Gdy ostatni przez to przyięcie okazał się stronnikiem Francyi, oczekiwać zatem należy, że eskadra Angielska pod St. Domingo, która w walce między Chrystofem i Petionem o panowanie na St. Domingo, była oboiętnym widzem, wspierać teraz będzie dzielnie pierwszego. Chrystof ma przewagę na morzu; flota iego składa się z wielu zbroynych statkow i wielkiey fregaty, którą Chrystof iako zdobycz od Angielskiego okrętu kupił. Jego flotylla trzyma w zamknięciu flotyllę Petiona w przylądku S. Mikołaia.

Deputowani z Karakas, w prowadzeni przez ambassadora Hiszpańskiego, Xcia Albuquerque, i Admirała Apodaca, mieli we wtorek i w sobotę narradzenia z Margrabią Wellesley, ministrem związkow zagranicznych.

Pogłoska, iakoby nasze woysko uszły z Portugalii na okręty, nie potwierdza się do tego czasu

Wiele nowych bankructw w Londynie i po prowincyach zachwiały kredyt nayznakomitszych domow kupieckich; niektóre znich uznały zatem za potrzebne okazać korrespondentom stan swego maiątku, co sprawiło naylepszy skutek.

Jest podobieństwem, że wschodnio-indyyska kompania opuści swoie zakłady na wyspie Sumatra; ińż że mało czynią dochodu, iuż że od kilku lat wielkie tam poniosła szkody.

W przeszłym tygodniu przybyło wiele okrętow do Liwerpoolu. Czterdzieści były Amerykańskiemi płodami wyładowane. Od 6 do 10 b. m. przybyło tam 8403 beczek mąki i 19,020 wozow pszenicy z Nowegoiorku i Filadelfii.

Handlowy traktat z Xciem Regentem Brazylii iest bardzo dla Angielskiego handlu korzystny. Okręty Angielskie i Portugalskie maią rowne prawa. Xżę Regent warował tylko dla swoich okrętow wyłączny handel tytuniem, słoniową kością, złotym proszkiem i farbowanym drzewem. Okręty obu narodow nie podpadaią żadney rewizyi, &c.

Z Liworna d. 20. Lipca.

Dziś rano przyiechał tu Xżę Ottranto (Fouché) i wysiadł do gościnni pod czarnym orłem.

DODATEK
DO Nro 67.
GAZETY KRAKOWSKIEY

W ŚRODĘ DNIA 22. SIERPNIA 1810.

Z Kielc d. 17 Sierpnia.

Dzień 15 m. i r. b. iako dzień Imienin Nayiaśnieyszego Napoleona Cesarza Francuzow był iak nayuroczyściey obchodzony. Władze Rządowe,, Woysko Magistrat udały się do Kościoła Katedralnego, gdzie po zakończoney Wotywie, stosownym kazaniu, odśpiewane zostało *Te Deum,* poczem JW. V. Prezes Administracyi zaprosił na obiad Obywateli i Woyskowych, w czasie którego zdrowie W. Napoleona i Jego Nayiaś. Familii spełniano, a wieczor całe Miasto oświecone było.

Z Amsterdamu d. 7. Sierpnia.

W Hadze utworzona także została straż honorowa na przyięcie Cesarza.

Do tuteyszey straży honorowey zapisuie się wiele żydow.

Wczoray oglądał Jenerał dywizyi, Hrabia Desaix, naczelny dowodzca w Amsterdamie i departamencie naszem, tuteyszą narodową gwardyą, i zapewnił ią o ukontentowaniu Cesarza ze względu ducha, który ią ożywia.

W Dortrecht zapowiedzian mieszkańcom, aby przygotowali się na liczny kwaterunek z powodu przybycia Cesarza.

Z Paryża daią także Hollenderskim okrętom pozwolenia na artykuły niektóre.

Z Neapolu d. 21. Lipca.

Od 10 dni mieliśmy kilka razy mocne wiatry od zachodu, które nie uszkodziły w prawdzie flotylli naszey w portach Kalabryyskich, ale wstrzymały działania przeciw Sycylii. Z tego powodu, oprocz mało znaczących utarczek, nie zaszło nic ważnego w cieśninie Messyńskiey.

Osoby, które dla zaspokoienia swey ciekawości ieździły ztąd do Scilla, czynią bardzo powabny opis widoku z tamteyszych gór. Dobremi oczami lub przez szkło widzieć można całą ciaśninę między Kalabryą i Sycyliią. Oba na przeciw siebie leżące brzegi okryte są okrętami, batteryami i woyskiem. Anglicy zdaią się mieć bardzo na ostrożności. Za pierwszym na trwogę wystrzałem stawaią pod bronią i Jenerał Stuart każe kilka razy we dnie i w nocy podobne czynić wystrzały, iedynie dla wprawienia woysk. Obozy, których nad brzegami wiele maią, pomnożyły się znacznie od nieiakiego czasu, musieli albo dostać więcey woyska, albo uzbroionych Sycylianow do siebie ściągnęli. Rozszerzenie ich obozow może też tylko iest wybiegiem, dla odurzenia nieprzyiaciela. W nocy stawiaią bardzo wiele małych okrętow na straży. Za naymnieyszem poru-

szeniem, które w naszey flotylli postrzegą puszczaią race lub daią znaki przez wywieszanie latarni.

Dostawienie 5000 popisowych ludzi do woyska poszło w królestwie naszem nayspokoyniey.

Z Ankony d. 21. Lipca.

Angliey zaprzestali zamykać Korfu pewną liczbą fregat i korwet. Aże woyska trzymać muszą w Sycylii, nie tentowali nawet wylądowania na tę wyspę, która dobrze iest woyskiem osadzona. Oproez S. Maura opuścili Anglicy inne wyspy Jońskie, z których przybywaią deputacye do Korfu.

Z Hanoweru d. 7. Sierpnia.

Jutro rano wyieżdza J. K. Mość z zamku Herrenhausen, gdzie oglądał wczoray 7my pułk, na obiechanie Hanowerskich prowincyy. Orszak nie będzie liczny, bo składa się tylko z 4 powozow. Minister skarbowy Bülow wyiechał dziś w wieczor do północnych okolic naszego kraiu.

Z Lipska d. 3. Sierpnia.

W czasie krótkiego tu bawienia Hrabia Gottorp, Gustaw Adolf, dał się słyszeć, iż iedzie na północ.

Od granic Saskich d. 7. Sierpnia.

Hrabia Gottorp, który był w Berlinie i Potsdamie, powrocił do Saxonii, gdzie iak słychać czas nieiaki zabawi.

Z Kopenhagi d. 4. Sierpnia.

Ponieważ wiele dziewcząt z niedostatku służby pasacza się na lekki chleb, ażeby więc zapobiedź rozszerzeniu się wenerycznych chorób, pozwolono tuteyszym rzemieślikom przyymować dziewczęta do nauki, trzymać iako czeladź, a gdy okażą się zdatnemi, nadać im prawo mayſtrowſtwa. Magiſtrat tuteyszy podał cechom tę myśl rządu.

Z zabranych o 8 mil od lądu 49 Angielskich okrętow żaden nie miał Angielskiey bandery, ale Amerykańską, Papenburgską, &c. Wschodnio-indyyska nasza kompania dobrze naymnie prożne swoie magazyny na skład zdobyczowych towarow.

Z Berna d. 1. Sierpnia.

D. 26 Lipca ziechała do Lauzanny Królowa Hollenderska pod nazwiskiem Pani Dausque. Nazaiutrz poiechała do Secheron pod Genewą. Spodziewamy się, że za dni kilka ziedzie tu wraz z matką swoią Cesarzową Józefą.

Z Freyburga d. 21. Lipca.

Dziś przeiechała przez miasto nasze do Szwaycaryi była Królowa Szwedzka, małżonka Gustawa Adolfa, z matką swoią Margrabiną Badeńską.

Z Magdeburga d. 4 Sierpnia.

Wyszło tu następuiące obwieszczenie:

" Gdyby się przypadkiem pokazał gdzie nieiaki Hrabia Lestocq, mieniący się Jenerałem jazdy woyska Neapolitańskiego, Urzędnikiem Legii honorowey i Kawalerem orderu Oboiey Sycylii, upraszam wszystkie zwierzchności tak cywilne iako i woyskowe, ażeby wspomnionego Lestocq, który o rozmaite bezprawia oskarżonym został, przytrzymały, i mnie onegoż wydały. " Dan w Magdeburgu 29 Lipca.

Jeneralny Kommissarz Policyi,

Maiser.

Dnia 20 i 21 Sierpnia 1810.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Kleparzu sprzedawanych.

W bankocetl:	*Przednie.* Złp.	gr.	*Srednie.* Złp.	gr.	*Poślednie* Złp.	gr.
Korzec Pszenicy	94	—	90	—	86	—
— Zyta	66	—	64	—	60	—
— Jęczmienia	60	—	58	—	56	—
— Grochu	64	—	60	—	58	—
— Owsa	58	—	56	—	52	—
— Jagieł	132	—	128	—	120	—
— Rzepaku	—	—	—	—	—	—

DONIESIENIA.

Magistrat Krakowski ninieyszem komu na tym zależy, czyni wiadomo, iż dnia 27go Sierpnia r. b. o godzinie 9tey z rana tu tey na Ratuszu w biorze Referenta ekonomicznego rądel przy bramie Sławkowskiey obmurowany zaymuiący w sobie 45 sążni długości, 4 stopy grubości, a 2 sążnie wysokości niemniey brama Sławkowska przy rzeczonym rądlu stoiąca, na reszcie kamienie w siagach kupionych z rozebranych murow naprzeciwko klasztoru OO. Kapucynow ponkładane przez publiczną licytacyą, za gotową zapłatę sprzedawane będą. Ktoby przeto miał chęć wspomienionych effektów nabycia, niechay się w mieyscu i czasie wyż oznaczonym znayduie.

Pod niebytność W. Intendenta.

Walenty Bartsch, V. P.

Z Rady Magistratu Miasta Stołecznego Krakowa d. 10 Sierpnia 1810.

Raubach.

W Imieniu Nayiaśnieyszego Fryderyka Augusta, Króla Saskiego, Xiążęcia Warszawskiego.

Sąd Szlachecki Krakowski Edyktem ninieyszym wiadomo czyni, że Xiądz Michał Charłampowicz, Pleban Łoniowski d. 14 Maia 1810 r. zmarł, brat iego Wawrzeniec Charłampowicz, któremu wspomniony zmarły z swego maiątku część przez dziedzicow aktualnych oznaczyć się maiącą zapisał, wzywa się, aby względem odebrania wspomnioney części zgłosił się w terminie prawem oznaczonym. Dan w Krakowie d. 8 Czerwca 1810.

Jozef Nikorowicz.

Z Rady Sądow Szlacheckich Krakowskich.

Olearski.

Opisanie, Leonarda Sułkowskiego, tenże iest wzrostu średniego, włosow gniadych, na twarzy blady, w sobie chudy, ciemny na obydwa oczy i nos ma zupełnie zepsuty, w ciemno zielonym surducie, chłopiec go mały prowadzi, na iedno oko zyzowaty; kt by takowego dostrzegł ma natychmiast wstrzymać, i do nayblizszego urzędu, a stamtąd do Urzędu Policyi Krakowskiey dostawić. W Krakowie d. 7 Sierpnia 1810.

Czapski.

W departamencie Radomskim w *Sarnowie*, pod Gniewoszowem znayduie się odtąd do S. Michała każdego czasu 1000 sztuk owiec różnego wieku i rodzaiu, całkowicie lub częściami z wolney ręki do sprzedania.— Owce te są zupełnie zdrowe i do chowu zdatne, w dobrych gatunkach po Hiszpańskich i Angielskich Baranach.

Jmć Pani Duclosy z domu Boichegrain Franciszka, trudniąc się więcey iak od lat szesnastu wychowaniem Panien tak w Polszcze, iako i w Niemczech, umyśliła wraz z Mężem swoim założyć pensyą Panieńską tu w Krakowie za pozwoleniem zwierzchności.

Nauki maiące się dawać są: Religiia, języki Polski, Francuzki i Niemiecki, Historya święta i świecka, Geografia, Arytmetyka, słowem wszystko to co się może przyczynić do udoskonalenia i ozdobienia rozumu i serca młodych Panien. Wszystkich ręcznych robot i gospodarstwa będą Panienki także uczone. Plan Edukacyi będzie dany osobom, które będą życzyły go poznać.

Jmć P. Duclosy otworzy pensyą w przeciągu miesiąca Września na ulicy Wiślney pod Nrem 307 niedaleko Rynku.

Opisanie osoby. 1. Michała Pozniaka, ten iest rodem z Scisławia z Rossyi. Lat ma 34 Katolik żonaty bez professyi, małego wzrostu, brunatney pociągłey twarzy, takiegoż nosa, czarnych oczow, ciemnych włosow, mowi po Polsku i po Rusku, miał na sobie koszulę 1, spodnie płocienne koloru niebieskiego, 1, białą kamizelkę, 1, kaftanik z rękawami sukienny niebieski z białemi guzikami w siwey czapce w botach.

2. Zyda Jeka Chławny, który iest wzrostu dużego, w sobie mężny, lat może około 40 maiący, włosow, wąsow i brody rudawey nie bardzo dużey, nosa średniego, twarzy biała wey okrągłey. Ktokolwiekby tychże z aresztow kryminalnych Lubelskich i o występek kradzieży obwinionych zbiegow, dostrzegł, ma ich przytrzymać i do nayblizszego Urzędu, w tuteyszym zaś powiecie do Urzędu Policyi pod strażą dostawić. W Krak. d. 24 Lipca 1810.

Czapski.

Zastępca Prefekta Departamentu Krakowskiego uwiadomia Publiczność, iż Dyrekcya Skarbu publicznego z dniem 30 Lipca r. b. urzędowanie swoie rozpoczęła w domu Celnym na Stradomiu będącym. W Krakowie d. 1 Sierpnia 1810 roku.

Wodzicki, Z. P.

Wroński, S. G.

Opisanie osoby Wincentego Lipińskiego zbiegłego z aresztow kryminalnych Krakowskich, ten ma lat 30, iest wzrostu średniego, twarzy chudorlawey, włosow blad, oczow siwych. Nosi na sobie kożuch iuż nie dobry, mowi doskonale po łacinie i pięknie pisze. Naywięcey przebywa na iarmarkach, w Pacanowie, w Chmielniku, Pinczowie, ma żonę w Skalmierzu, brata zaś czyli w Sandomierzu czyli w Sandomirskim, gdyż i tam może przebywać. Ktoby takowego zbiega dostrzegł ma go natychmiast zatrzymać i przy przyzwoitey straży do Urzędu Policyi, w odlegleyszych zaś powiatach do nayblizszego Sądu odstawić.

W Krakowie d. 25 Lipca 1810.

Czapski.

Opisanie. Tomasz Drąg zbiegł z aresztow kryminalnych Krakowskich, iest rodem ze wsi Ciszowy Państwa Piliey, wzrostu dobrego, w sobie wysmukły, włosow gniadych, twarzy chuderlawey nieco dziubatey, pociągłey, oczow burych, nosa cienkiego pociągłego, wąsy rzadkie czasem goił, czasem nie, brody mało zarastaiącey, na nodze iedney lewey czyli prawey ma strup duży, który się w każdym miesiącu odnawia; ktoby takowego zbiega dostrzegł ma go natychmiast zatrzymać i przy przyzwoitey straży do Urzędu Policyi, w odlegleyszych zaś powiatach do nayblizszego sądu odstawić. W Krakowie d. 25 Lipca 1810.

Czapski.

Dnia 11 Maia r. b. zbiegł w nocy z dworu wsi Szczebakowa nazwiskiem Filosek Szymon, maiący tu matkę, rodzeństwo i krewnych; wziął służącemu innemu sordut nowy, sukna popielatego, tudzież kożuch, płaszcz, siwą kapuzę; nadto ma sordut granatowy, półfraczek, wołoszkę sukna popielatego, spodnie takież i t. d. Gdy na tego Dominium przez lat kilka na naukę do kuchni do kilkuset zł. ryn. w dobrey monecie straciło; a to na fundamencie przyrzeczeń, Sponsyi, oyca Stanisława Filoska, maiącego kilku synow, że tenże wspomniony Szymon Filosek syn, iak wiernie, stale, tak i wdzięcznie wysługiwać się będzie przez lat dwanaście. Atoli teraz z rozpusty tylko (nie było tu dla niego z różnych względów źle) potargał takowe nayświętsze obowiązki, i nie dosyć, okazał się naygorszym z niewdzięcznikow; (może z czyieyśiś namowy, która się w czasie wyiaśni.) Ale ieszcze niecnota pozabierawszy to, co do niego nie należało, poczyniwszy szkody i t. d. — Przeto ostrzega się Publiczność, ktorey wiele na tem zależy, prosząc wszelkich zwierzchności, aby takowego raczyło zatrzymać, mieysca nie pozwolić, w usługi nie brać, ale owszem kazać wiadomość uczynić o nim, posłaniec odbierze zł. pol. 50 w dobrey monecie. Bowiem w przeciwnym wydarzeniu, łatwo przyymuiący takiego bez zaświadczenia, którego nie ima, podpadnie nieprzebaczenie karze policyyney sub Nro. 3951/640 przepisaney w kwocie dwoch tysięcy zł. pol. w dobrey monecie, ale nadto zanaglonym będzie sądownie do powrócenia wyłożoney wszelkiey straty &c. Wszelkiego wymaga prawo, spokoyność i bezpieczeństwo. — Tenże Szymon Filosek mógł sobie przybrać imie drugie Michała, iest wzrostu małego, ciała białego, włosow białych strzyżonych, nosa dużego szerokiego, brodawka przy nosie, oczow siwych, lat 22 mniey lub więcey liczący.

Z wyraźnego zlecenia *Alexy Zawadzki, Offcyalista Dominikalny*